

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง “การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ความมั่นคงทางอารมณ์ เพื่อการบริโภคสื่อและข่าวสารอย่างชาญฉลาดของเยาวชนในแขวงนครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่” เป็น การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: P&R) โดยมีจุดประสงค์ เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริโภคสื่อและข่าวสารของเยาวชน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคสื่อ และข่าวสารของเยาวชน และหาแนวทางส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ความมั่นคงทางอารมณ์ในการ บริโภคสื่อและข่าวสารอันชาญฉลาดของเยาวชนให้สามารถเรียนรู้และ ปรับตนเองเข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างแท้จริง ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 3.1 ขอบเขตของการวิจัย
- 3.2 ข้อมูลและแหล่งข้อมูล
- 3.3 วิธีการดำเนินการวิจัย
- 3.4 เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 การเผยแพร่ผลงานวิจัยและการนำไปใช้ประโยชน์

3.1 ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยในการศึกษาทั้ง 2 วิธี คือ วิจัยเชิงคุณภาพ และวิธีวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

3.1.1 ประชากร

สำหรับวิจัยเชิงคุณภาพ ขอบเขตผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มผู้นำชุมชน 2) กลุ่มผู้ประกอบการ 3) กลุ่มเยาวชน และ 4) กลุ่ม พระสงฆ์

สำหรับวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่เยาวชนผู้ อาศัยอยู่ในแขวงนครพิงค์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ และวิธีวิจัยเชิงปริมาณในการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้คัดเลือกโดยการกำหนดแบบเจาะจงตามวัตถุประสงค์ (Purposive Sampling) ดังนี้

3.1.2.1 กลุ่มตัวอย่างวิจัยเชิงคุณภาพ

กลุ่มตัวอย่างเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย 1) ผู้นำชุมชน จำนวน 5 คน (สัมภาษณ์) 2) เยาวชนผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 20 คน (สัมภาษณ์) 3) พระสงฆ์ จำนวน 3 รูป (สัมภาษณ์) 4) ผู้ปกครอง จำนวน 5 คน (สัมภาษณ์)

3.1.2.2 กลุ่มตัวอย่างวิจัยเชิงปริมาณ

กลุ่มตัวอย่างสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ประกอบด้วย 1) เยาวชนอายุ 15–25 ปีที่อาศัยอยู่ในแขวงนครพิงค์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ชุมชนละ 20 คน จำนวน 400 คน (แบบสอบถาม) 2) ผู้นำชุมชน ชุมชนละ 3 คน จำนวน 60 คน (จัดประชุมสัมมนา) 3) พระสงฆ์ สังกัดวัดในชุมชน ๆ จำนวน 40 รูป (จัดประชุมสัมมนา) 4) ผู้ปกครอง ชุมชนละ 3 คน จำนวน 60 คน (จัดประชุมสัมมนา)

3.1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรม คุณธรรมจริยธรรม ความมั่นคงทางอารมณ์ ในการบริโภคสื่อและข่าวสารของเยาวชนในแขวงนครพิงค์ (มีจำนวน 20 ชุมชน) อำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่

3.2 ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ประกอบการศึกษาแบ่งเป็น 2 ประเภทดังนี้

3.2.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นข้อมูลซึ่งรวบรวมจากการลงสำรวจพื้นที่ในชุมชน เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และการร่วมประชุมกับผู้นำชุมชนในเขตแขวงนครพิงค์ จำนวน 20 ชุมชน ซึ่งได้แก่ ชุมชนบ้านท้อ ชุมชนแม่หยวก ชุมชนเมืองลับ ชุมชนศรีมงคล ชุมชนป่าตัน ชุมชนหมู่บ้านเทียมพร ชุมชนพัฒนาบ้านกุ่มเต้า ชุมชนเชียงมั่น ชุมชนบ้านป่าเป้า ชุมชนลำน้ำช้าง ชุมชนศรีลานนา ชุมชนป่าแพ่ง-วังสิงห์คำ ชุมชนเชียงยืน ชุมชนหมู่บ้านอุ่นอารีย์ ชุมชนช่วงสิงห์พัฒนา ชุมชนวัดชมพูช้างม่อย ชุมชนวัดเขตนัน และชุมชนบ้านปิง โดยผู้วิจัยได้อาศัยกระบวนการแบบมีส่วนร่วม (Participatory process) ของประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนแขวงนครพิงค์

3.2.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นการศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรม ความมั่นคงทางอารมณ์และปัจจัยที่มีอิทธิพลในการบริโภคสื่อและข่าวสาร ซึ่ง โดยการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปจัดทำเครื่องมือในการวิจัยให้ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ต่อไป

3.3 วิธีดำเนินการวิจัย

โครงการวิจัยเรื่อง "การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ความมั่นคงทางอารมณ์ เพื่อการบริโภคสื่อและข่าวสารของเยาวชนในแขวงนครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่" ผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินการวิจัยเป็น 6 ระยะดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การสำรวจพื้นที่เป้าหมายเพื่อศึกษาชุมชน

การลงพื้นที่ที่เป้าหมาย ณ วัดกู่เต้า จังหวัดเชียงใหม่ ในวันที่ 21 กรกฎาคม 2524 ร่วมกับผู้นำชุมชนในแขวงนครพิงค์ จำนวน 20 ชุมชน เพื่อสำรวจความต้องการของชุมชน และรับรู้ถึงสภาพปัญหาที่เกิดภายในชุมชน โดยเน้นถึงปัญหาที่เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม กับพฤติกรรม ความมั่นคงทางอารมณ์ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคสื่อและข่าวสารของเยาวชน คณะนักวิจัยหวังว่าจะมีส่วนร่วมในการช่วยแก้ไข พัฒนาและส่งเสริมให้เยาวชนในแขวงนครพิงค์ตระหนักถึงประโยชน์หรือข้อดีและข้อเสียของการบริโภคสื่อและข่าวสาร และพัฒนาให้เยาวชนบริโภคสื่อและข่าวสารอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม มีวิจารณญาณใคร่ครวญอย่างรอบคอบ เห็นคุณค่าในตนเอง สร้างความมั่นคงในชีวิต มีภูมิคุ้มกัน และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในโลกยุคปัจจุบันได้อย่างมีความสุข และจากการลงพื้นที่พบว่าชุมชนมีความหลากหลายด้านปัญหาและต้องการร่วมพัฒนา และหนึ่งในความต้องการหลักที่ชุมชนต้องการความร่วมมือจากนักวิจัย คือการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ความมั่นคงทางอารมณ์เพื่อการบริโภคสื่อและข่าวสารในชุมชน เพื่อพัฒนาเยาวชนในชุมชน ให้มีความรู้ความสามารถ รอบด้าน รู้จักเลือกบริโภคสื่อ รู้จักบริโภคสื่ออย่างมีสติ รู้จักวิเคราะห์สื่อที่ได้รับอย่างมีเหตุผล มีคุณธรรม จริยธรรม มีอารมณ์ที่มั่นคงทางอารมณ์ มีความชาญฉลาด รู้ทันสื่อ ไม่เอนไหวไปตามสื่อที่ได้รับโดยขาดวิจารณญาณ

ภาพที่ 3.1 ภาพขณะลงพื้นที่เพื่อสำรวจพื้นที่เป้าหมายและศึกษาชุมชน

ระยะที่ 2 ลงพื้นที่เป้าหมายเพื่อเก็บข้อมูลตามขั้นตอนการวิจัย และหาแนวทางเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

กิจกรรมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ความมั่นคงทางอารมณ์ ความชาญฉลาด ตลอดจนถึงพฤติกรรมในการบริโภคสื่อและข่าวสารของเยาวชน ใช้ในการสร้างเครื่องมือในการวิจัยคือ แบบสอบถามของโครงการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้อาศัยกระบวนการแบบมีส่วนร่วม (Participatory process) ของประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนแขวงนครพิงค์ โดยใช้การสำรวจความคิดเห็นของผู้นำชุมชน และเยาวชนถึงประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อการวิจัย เมื่อได้ผลสำรวจจึงนำผลดังกล่าวมาบรรจุในแบบสอบถามฉบับร่างผนวกกับประเด็นที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลทุติยภูมิ คือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประสานกับผู้นำชุมชนสมาชิกในแขวงนครพิงค์ จำนวน 20 ชุมชน เพื่อพบปะและประชุมกลุ่ม (Focus group discussion) ร่วมกันเป็นระยะ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลรวมทั้งร่วมการวางแผนเพื่อหาแนวทางพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ความมั่นคงทางอารมณ์เพื่อการบริโภคสื่อและข่าวสารอย่างชาญฉลาดของเยาวชนในแขวงนครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่ โดยการจัดฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม ความมั่นคงทางอารมณ์เพื่อการบริโภคสื่อและข่าวสารอย่างชาญฉลาดของเยาวชนในแขวงนครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่ ณ วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

หลังจากได้ข้อมูลจากผลการวิเคราะห์แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวไปจัดทำเอกสารประกอบการอบรมฉบับร่าง และประชุมกลุ่มย่อยผู้นำชุมชน เยาวชนตลอดถึงผู้นำฝ่ายสงฆ์ เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของเนื้อหา กิจกรรมการอบรม และนำเอกสารประกอบการอบรมร่างดังกล่าวไปบูรณาการกับการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางวัฒนธรรม 1 ซึ่งสอนโดยผู้วิจัย เพื่อให้นักศึกษาเรียนรู้เพิ่มเติม และเพื่อเป็นการทดลองอบรมก่อนนำไปใช้จริง เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของเนื้อหา และกิจกรรมการอบรม อีกครั้งหนึ่ง แล้วจึงนำผลที่ได้มาใช้ปรับเนื้อหาของเอกสารประกอบการอบรมฉบับสมบูรณ์

ภาพที่ 3.2 ประชุมผู้นำชุมชน ณ ศูนย์ประสานงานชุมชนแขวงนครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่

ระยะที่ 3 การตรวจสอบความถูกต้องของร่างเอกสารประกอบการอบรม

กิจกรรมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมในการจัดทำเอกสารประกอบการอบรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ความมั่นคงทางอารมณ์เพื่อการบริโภคสื่อและข่าวสารอย่างชาญฉลาดของเยาวชน โดยผู้วิจัยได้เชิญผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดทำเอกสารประกอบการสอนคุณธรรม จริยธรรม และการใช้สื่อ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สัญญา สะสอง อาจารย์ทัศนพร ประภัสสร จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ และ ดร.ฉวีวรรณ เจริญทรัพย์ นักการศึกษา นักจัดรายการวิทยุและข้าราชการบำนาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 จังหวัดพิจิตร มาให้คำแนะนำในการปรับเนื้อหา และรูปแบบการอบรมให้เหมาะสมกับเยาวชนกลุ่มตัวอย่างในแขวงนครพิงค์ และผลที่ได้จากการดำเนินกิจกรรม คือ ได้คำแนะนำในการปรับภาษาให้สละสลวย การจัดเรียงลำดับเนื้อหาให้เป็น

ระบบ การเพิ่มกิจกรรมหลังการอบรม และ ปรับเปลี่ยนลักษณะของกิจกรรมเพื่อเอื้อให้เกิด การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ความมั่นคงทางอารมณ์ และความฉลาดในการบริโภคสื่อและ ข่าวสาร จนกระทั่งได้เอกสารประกอบการอบรม เพื่อใช้ประกอบการอบรมเยาวชนในแขวงนคร พิงค์ จังหวัดเชียงใหม่

ระยะที่ 4 การจัดการอบรมคุณธรรม จริยธรรม ความมั่นคงทางอารมณ์เพื่อการ บริโภคสื่อและข่าวสาร

การจัดการอบรมเป็นการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ความมั่นคงทาง อารมณ์ในการบริโภคสื่อและข่าวสารอย่างชาญฉลาดของเยาวชน โดยจัดขึ้น ณ โรงเรียน สามัคคีวิทยาทาน วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ในวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557 โดยได้อาราธนาพระธรรมวิทยากรและวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถในการจัด อบรมจากศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา วัดเจดีย์ หลวงวรวิหาร โดยมี พระราชเจดีย์อาจารย์ เจ้าอาวาสวัดเจดีย์หลวงวรวิหาร และพระมหา ปุณณสัมปัตติ ปภากโร ผู้อำนวยการศูนย์บริการวิชาการมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา และคณะเป็นพระธรรมวิทยากร/วิทยากร

ภาพที่ 3.3 อบรมคุณธรรม จริยธรรม ความมั่นคงทางอารมณ์

ระยะที่ 5 การคืนความรู้สู่ชุมชน

กิจกรรมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเอกสารประกอบการอบรมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ความมั่นคงทางอารมณ์เพื่อการบริโภคสื่อและข่าวสารไปให้ชุมชน ตรวจสอบความถูกต้องของความรู้ และการสร้างความเข้าใจในพื้นที่ในเรื่องการจัดการอบรม และเพื่อประชาสัมพันธ์ให้เยาวชนที่สนใจเข้าร่วมการอบรมดังกล่าว โดยนักวิจัยได้นำ เอกสารประกอบการอบรม ซึ่งใช้เป็นสื่อในการอบรมไปนำเสนอต่อตัวแทนจากทั้ง 20 ชุมชน ในแขวงนครพิงค์ และเชิญผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้นำชุมชน เยาวชน พระสงฆ์ มาร่วมเสวนา และสอบถามความเห็นของชุมชนโดยการใช้การสัมภาษณ์ตามประเด็นที่กำหนด และผลที่ได้จากการดำเนินกิจกรรม คือ ผู้คนในชุมชนร่วมกันแสดงความคิดเห็น และร่วมกับแบ่งปันประสบการณ์ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวมีประโยชน์และสามารถนำมาพัฒนาเอกสารประกอบการอบรมให้มีเนื้อหาครอบคลุมมากยิ่งขึ้น ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความตื่นตัวในการบริโภคสื่อและข่าวสารฉลาดในการเลือกบริโภคสื่อและข่าวสาร และมีความตระหนักถึงข้อดีและข้อเสียของสื่อและข่าวสาร ที่จะส่งผลกระทบต่อตนเองและสังคมมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 3.4 จัดกิจกรรมเพื่อคืนความรู้สู่ชุมชน

ระยะที่ 6 การเผยแพร่เอกสารประกอบการอบรม

ในการเผยแพร่เอกสารประกอบการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้ส่งเอกสารประกอบการอบรม และซีดี ไปให้ชุมชนต่าง ๆ ในแขวงนครพิงค์ สำหรับให้เยาวชน และประชาชนผู้สนใจได้ศึกษา เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ที่ได้จากการวิจัยให้ประชาชนในชุมชนได้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเกิดพัฒนาการด้านคุณธรรมจริยธรรม ความมั่นคงทางอารมณ์เพื่อการบริโภคสื่อและข่าวสารอย่างชาญฉลาด

3.4 เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ

3.4.1 แบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิดทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ความมั่นคงทางอารมณ์เพื่อการบริโภคสื่อและข่าวสารอย่างชาญฉลาด เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

3.4.1.1 ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม

1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ความมั่นคงทางอารมณ์ และศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคสื่อและข่าวสารของเยาวชน

2) คัดเลือกแบบสอบถามที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของเนื้อหาการวิจัย เรื่อง การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ความมั่นคงทางอารมณ์เพื่อการบริโภคสื่อและข่าวสารอย่างชาญฉลาด

3) จัดทำร่างแบบสอบถามความคิดเห็นประเด็นหัวข้อที่เห็นว่ามีมีความสำคัญในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ความมั่นคงทางอารมณ์ เพื่อการบริโภคสื่อและข่าวสารของเยาวชน โดยแบบสอบถามดังกล่าวได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 แบบสอบถามพฤติกรรมการบริโภคสื่อและข่าวสารของเยาวชน ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน ค่าใช้จ่ายในการใช้สื่อเฉลี่ยต่อเดือน ตอนที่ 2 เป็นการสอบถามพฤติกรรมการใช้สื่อและข่าวสารของเยาวชน ได้แก่ ประเภทสื่อและเวลาที่ใช้ วัตถุประสงค์ในการรับรู้ข่าวสารผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ ความสำคัญในการเลือกรับข่าวสารผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ พฤติกรรมการสื่อสารในอินเทอร์เน็ต พฤติกรรมการสื่อสารในเฟซบุ๊ก และสอบถามสถานที่ในการใช้สื่อประเภทต่าง ๆ ของเยาวชน และส่วนที่ 2 แบบสอบถามต้นทุนชีวิตสำหรับเยาวชน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเยาวชน ได้แก่ เพศ อายุ ศาสนา สถานภาพของมารดา บิดา การพักอาศัย และระดับการศึกษา และตอนที่ 2 ทักษะคติ/ความเห็นของเยาวชน โดยให้เยาวชนสำรวจตัวเอง แล้วแสดงความคิดเห็นที่คิดว่าตรงกับตัวเองมากที่สุด

4) นำร่างแบบสอบถามไปเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบ ให้ข้อเสนอแนะ เพื่อให้ได้มาซึ่งแบบสอบถามที่ครอบคลุมและเหมาะสมกับบริบทของเยาวชนกลุ่มเป้าหมาย เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

5) ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความเหมาะสม ความครอบคลุมเนื้อหาของเครื่องมือวิจัยอีกครั้ง แล้วนำไปทดสอบกับเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง ก่อนนำแบบสอบถามฉบับปรับปรุงแก้ไข สมบูรณ์แล้วไปให้กลุ่มตัวอย่างตอบ

3.4.2 แบบสัมภาษณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ (Interview) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ความมั่นคงทางอารมณ์เพื่อการบริโภคสื่อและข่าวสารของเยาวชน

3.4.2.1 ขั้นตอนในการสร้างแบบสัมภาษณ์

1) ศึกษาเอกสาร และสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ความมั่นคงทางอารมณ์ และศึกษาประเด็นคำถามจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคสื่อและข่าวสารของเยาวชน

2) คัดเลือกประเด็น/หัวข้อสัมภาษณ์ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาการวิจัย เรื่อง การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ความมั่นคงทางอารมณ์เพื่อการบริโภคสื่อและข่าวสารอย่างชาญฉลาด

3) จัดทำร่างแบบสัมภาษณ์ในประเด็น/หัวข้อที่เห็นว่ามี ความสำคัญในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ความมั่นคงทางอารมณ์ เพื่อการบริโภคสื่อและข่าวสารของเยาวชน นำให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คนตรวจสอบ

4) ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความเหมาะสม ความครอบคลุมเนื้อหาของเครื่องมือวิจัยอีกครั้ง แล้วนำไปทดสอบสัมภาษณ์เยาวชนกลุ่มตัวอย่าง ก่อนนำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ไปใช้สัมภาษณ์กับเยาวชนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

3.4.3 แบบประเมิน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบประเมิน เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลของเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง คือ แบบประเมินความคิดเห็นของเยาวชนเกี่ยวกับการบริโภคสื่อและข่าวสาร แบบประเมินความพึงพอใจ แบบประเมินความรู้ความเข้าใจ

คุณธรรม จริยธรรม แบบประเมินความคิดเห็นของเยาวชนเกี่ยวกับการบริโภคสื่อและข่าวสาร และ แบบประเมินความมั่นคงของมนุษย์และสังคมส่วนบุคคล

3.4.3.1 แบบประเมินความคิดเห็นในการบริโภคสื่อและข่าวสาร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบประเมินทัศนคติ (ความคิดเห็น) ของเยาวชนที่เข้ารับการอบรมคุณธรรมจริยธรรม ความมั่นคงทางอารมณ์เพื่อการบริโภคสื่อและข่าวสาร ที่ผู้วิจัยคัดเลือกข้อความเพื่อการประเมินจากแบบสอบถามงานวิจัยของ จินตนา ต้นสุวรรณนนท์ ปิ่นกนก วงศ์ปิ่นเพชร และ ชัญญา ลีศัตรูพาย (2552) เรื่อง “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการบริโภคสื่อด้วยปัญญาของ นักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร” โดยคัดเลือกจากตอนที่ 1-5 ซึ่งผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาและความสอดคล้องกับบริบทของเนื้อหากับการวิจัยของผู้วิจัย และเครื่องมือดังกล่าวได้ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงมาแล้ว แบบประเมินทัศนคติและความคิดเห็นต่อการบริโภคสื่อและข่าวสาร แบ่งเป็นตอน ๆ ดังนี้ 1) ข้อมูลทั่วไปของเยาวชน 2) ความชาญฉลาดในการบริโภคสื่อและข่าวสาร 3) การรู้ทันสื่อและข่าวสาร 4) ความตระหนักในผลกระทบของสื่อและข่าวสาร 5) ความมั่นคงทางอารมณ์และการบริโภคสื่อและข่าวสาร

3.4.3.2 แบบประเมินความพึงพอใจ

ผู้วิจัยได้สร้างแบบประเมินความพึงพอใจของเยาวชนกลุ่มตัวอย่างผู้เข้ารับการอบรมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ความมั่นคงทางอารมณ์เพื่อการบริโภคสื่อและข่าวสารของเยาวชนเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

3.4.3.2.1 ขั้นตอนในการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจ

1) ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ความมั่นคงทางอารมณ์ การบริโภคสื่อและข่าวสารอย่างชาญฉลาดของเยาวชน

2) คัดเลือกหัวข้อประเมินที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของเนื้อหาการวิจัย เรื่อง การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ความมั่นคงทางอารมณ์เพื่อการบริโภคสื่อและข่าวสารอย่างชาญฉลาด นำให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คนตรวจสอบ

3) จัดทำร่างแบบประเมินความพึงพอใจในประเด็น/หัวข้อที่ เห็นว่ามีความสำคัญในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ความมั่นคงทางอารมณ์ เพื่อการบริโภค สื่อและข่าวสารของเยาวชน นำให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คนตรวจสอบ

4) ปรับปรุงแก้ไขหัวข้อประเมิน ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความเหมาะสม ความครอบคลุมเนื้อหาของเครื่องมือ วิจัยอีกครั้ง แล้วนำไปทดสอบกับเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง ก่อนนำไปใช้จริง

3.4.3.3 แบบประเมินความรู้ความเข้าใจคุณธรรม จริยธรรม

ผู้วิจัยได้สร้างแบบประเมินความรู้ความเข้าใจคุณธรรม จริยธรรมของเยาวชนกลุ่มตัวอย่างผู้เข้ารับการอบรมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ความมั่นคงทางอารมณ์เพื่อการบริโภคสื่อและข่าวสารของเยาวชนเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

3.4.3.3.1 ขั้นตอนในการสร้างแบบประเมินความรู้ความเข้าใจ

คุณธรรม จริยธรรม

1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ หลักคุณธรรม จริยธรรม ความมั่นคงทางอารมณ์ เพื่อการบริโภคสื่อและข่าวสารของเยาวชน

2) คัดเลือกประเด็น/หัวข้อการประเมินและหัวข้อคุณธรรม จริยธรรมที่จะประเมินที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของเนื้อหาการวิจัย เรื่อง การพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม ความมั่นคงทางอารมณ์เพื่อการบริโภคสื่อและข่าวสารอย่างชาญฉลาด

3) จัดทำร่างแบบประเมินความรู้ความเข้าใจคุณธรรม จริยธรรมในประเด็น/หัวข้อ/หลักคุณธรรม จริยธรรม ที่เห็นว่าจะมีความสำคัญในการพัฒนา คุณธรรมจริยธรรม ความมั่นคงทางอารมณ์ เพื่อการบริโภคสื่อและข่าวสารของเยาวชน นำให้ ผู้เชี่ยวชาญ 3 คนตรวจสอบ

4) ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมิน ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความเหมาะสม ความครอบคลุมเนื้อหาของเครื่องมือ วิจัยอีกครั้ง แล้วนำไปทดสอบกับเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง ก่อนนำไปใช้กับเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง ตามที่กำหนดไว้

3.4.3.2 แบบประเมินความมั่นคงของมนุษย์และสังคมส่วนบุคคล

สำหรับการประเมินความมั่นคงของมนุษย์และสังคมส่วนบุคคลของเยาวชน เพื่อศึกษาความมั่นคงของมนุษย์และสังคมส่วนบุคคลของเยาวชนที่อาศัยอยู่ในแขวงนครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ความมั่นคงของมนุษย์ส่วนบุคคล 8 มิติของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นตัวชี้วัด

3.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีวิธีการดำเนินการแบ่งเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ขั้นเตรียมการ

ระยะแรกเป็นการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมากำหนดกรอบแนวทางในการศึกษาและเตรียมการวิจัย ตลอดจนสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้

- 1) การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) การประชุมของคณะผู้วิจัยเพื่อสร้างความเข้าใจ กำหนดกลุ่มเป้าหมาย และสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 2 ขั้นศึกษาบริบทชุมชนและถอดบทเรียน

ระยะที่ 2 เป็นการศึกษาบริบทชุมชน และเก็บรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมการใช้สื่อและข่าวสารของเยาวชนในเขตพื้นที่แขวงนครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่ และศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคสื่อและข่าวสารของเยาวชน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้

- 1) การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนโดยการลงพื้นที่พบปะผู้นำชุมชน พระสงฆ์ ผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 2) เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพในพื้นที่ที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย
- 3) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ
- 4) การจัดเวที แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อตรวจสอบองค์ความรู้ที่ได้รับจากกระบวนการวิจัย ปรับปรุงแก้ไขและเพิ่มเติมข้อมูลให้สมบูรณ์

ระยะที่ 3 ขั้นปฏิบัติการ

ระยะที่ 3 เป็นการนำผลจากการศึกษาข้อมูล บริบทชุมชน และองค์ความรู้พฤติกรรมและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคสื่อและข่าวสารของเยาวชนในเขตพื้นที่แขวงนครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่มาหาแนวทางส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ความมั่นคง

ทางอารมณ์ในการบริโภคสื่อและข่าวสารอย่างชาญฉลาดของเยาวชน ตรวจสอบความถูกต้องเพิ่มเติมข้อมูลให้สมบูรณ์และการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หาข้อตกลงร่วมกัน เพื่อให้ชุมชนยอมรับแนวทางการพัฒนาร่วมกัน รวมทั้งคืนความรู้สู่ชุมชน โดยมีกิจกรรม ดังนี้

- 1) จัดประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลที่นักวิจัยสรุปผลจากการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล
- 2) ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อหาแนวทางส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมความมั่นคงทางอารมณ์ในการบริโภคสื่อและข่าวสารอย่างชาญฉลาดของเยาวชนสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมความมั่นคงทางอารมณ์ในการบริโภคสื่อและข่าวสารอย่างชาญฉลาดของเยาวชนที่เป็นที่ยอมรับร่วมกัน
- 3) จัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมและกฎหมายการที่จำเป็นในการใช้สื่อและข่าวสาร
- 4) จัดกิจกรรมค่ายคุณธรรมสร้างภูมิด้านความมั่นคงทางอารมณ์
- 5) ปฏิบัติการสร้างจิตสำนึกและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ความมั่นคงทางอารมณ์เพื่อการบริโภคสื่อและข่าวสารอย่างชาญฉลาดของเยาวชน
- 6) เผยแพร่องค์ความรู้ที่ได้จากกระบวนการวิจัย
- 7) ประชุมสัมมนาโครงการเพื่อคืนองค์ความรู้แก่ชุมชนและสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกัน

ระยะที่ 4 สรุปผลการวิจัย

ระยะนี้ เป็นขั้นตอนการประเมินโครงการ และสรุปผลการวิจัย ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้

- 1) ประชุมคณะนักวิจัยเพื่อสรุปผลและเขียนรายงานการวิจัย
- 2) นำเสนอผลการวิจัย

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.6.1 วิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ แล้วนำเสนอ เขียนรายงานด้วยการพรรณนาประกอบตัวอย่าง

3.6.2 วิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบประเมิน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

3.6.3 นำผลจากการวิเคราะห์มาจัดหมวดหมู่ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.7 การเผยแพร่ผลงานวิจัยและการนำไปใช้ประโยชน์

การเผยแพร่ผลงานและการนำผลงานวิจัย เรื่อง “การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ความมั่นคงทางอารมณ์ในการบริโภคสื่อและข่าวสารอย่างชาญฉลาดของเยาวชนในแขวงนครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่” ดำเนินการ 4 ลักษณะ ดังนี้

3.7.1 เผยแพร่ความรู้ที่ได้จากงานวิจัยให้ประชาชนและชุมชนได้เกิดการความตระหนักและเกิดพัฒนาการด้านคุณธรรมจริยธรรม ความมั่นคงทางอารมณ์ในการบริโภคสื่อและข่าวสารอย่างชาญฉลาด โดยผู้วิจัยได้ส่งเอกสารประกอบการอบรม และซีดีไปให้ชุมชนต่าง ๆ ในแขวงนครพิงค์ นำไปศึกษาและเผยแพร่ในชุมชน

3.7.2 นำความรู้ที่ได้ไปบูรณาการกับการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางวัฒนธรรม 1

3.7.3 เผยแพร่ด้วยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับเยาวชน และผู้นำชุมชนในกลุ่มเป้าหมายซึ่งเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการด้วยความสมัครใจ

3.7.4 ขอความร่วมมือจากผู้นำชุมชนให้เป็นแนวร่วมให้คำแนะนำ สนับสนุน ส่งเสริมให้เยาวชนบริโภคสื่อและข่าวสารได้อย่างเหมาะสมถูกต้อง

ภาพที่ 3.5 นำองค์ความรู้จากการวิจัยมาบูรณาการกับการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางวัฒนธรรม 1